

A man with a beard and short grey hair is crouching in a forest. He is wearing a dark, possibly black, jacket and dark trousers. He is holding a small handful of bright yellow mushrooms in his left hand. The forest floor is covered in green moss and fallen pine needles. In the background, there are many thin, light-colored tree trunks, likely birches, and a few larger, darker tree trunks. The lighting is soft, suggesting an overcast day.

På skattejagt i skovbunden

/ Side 4

LÆS OGSÅ

**Bæredygtighed
fra ko
til karton**

/ Side 6

**Seniorlivet byder
på masser af
muligheder**

/ Side 8

**Jacob Jessen:
"Jeg kan godt li' når
det brummer lidt"**

/ Side 10

INDHOLD

- 03 Leder, Villiam Andersen
- 04 På skattejagt i skovbunden
- 06 Bæredygtighed fra ko til karton
- 08 Seniorlivet byder på masser af muligheder – og svære valg
- 10 Jacob Jessen: "Jeg kan godt li' når det brummer lidt"
- 11 Dan passer på Agroskolens elever
- 13 Hanne Pedersen: Det grønne område er mit hjerteblood"
- 14 Messe med masser af input
- 14 Staldpleje i stedet for strandhygge
- 15 Kort nyt
- 16 Aktivitetskalender

GRØNT

5/2024 (48. Årgang)

ISSN 2246-2805

GRØNT er Danmarks største fagmagasin for den grønne branche. Magasinet udkommer 8 gange om året og udgives af Det Grønne Repræsentantskab, Rymarken 4, 8210 Aarhus V.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør:

Kim Gulbæk, 3F Aarhus Rymarken

Redaktionsudvalg:

Line Bjørndal, 3F Odense GOPS

Villiam Andersen, 3F Holstebro-Lemvig

Karina Bossen, 3F BJMF

Henrik Andersen, 3F Aalborg

Magasinet er uafhængigt af 3F og Det Grønne Repræsentantskab, og artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis repræsentantskabets eller 3Fs holdninger.

LAYOUT & TRYK:

STIBO COMPLETE – STIBOCOMPLETE.COM

FORSIDEFOTO: Morten Herlev

DEADLINE FOR NÆSTE UDGIVELSE: 30. september

IDÉER TIL ARTIKLER

Har du et forslag til en artikel eller et indlæg, så kontakt en af vores to journalister:

Maibrit Jürs

redaktion@dengronneportal.dk

Telefon: 30 31 31 46

Morten Herlev

redaktion@dengronneportal.dk

Telefon: 26 77 18 59

ANNONCESALG

Stibo Complete

Jette Sterndorff-Jessen

Telefon +45 76 10 11 47

jsje@stibo.com

stibocomplete.com

ABONNEMENT

GRØNT udsendes til 3F-afdelinger med kollektivt abonnement samt eksterne abonnenter og brancheorganisationer indenfor den grønne branche. Et abonnement koster 85 kr. om året.

VIL DU TEGNE ABONNEMENT?

Så send en mail til redaktion@dengronneportal.dk

3F-AFDELINGER MED KOLLEKTIVT ABONNEMENT

Sjælland: BJMF, Frederiksborg, Frederiksværk-Frederikssund, København, Midt og Østsjælland, Nordøstsjælland, Storebælt.

Jylland: Als, Bjerringbro-Silkeborg, Esbjerg, Fredericia, Holstebro-Lemvig, Midtfjord, Randers, Ringkøbing-Skjern, Skiveegnen, Aalborg, Aarhus Rymarken.

Modtager du ikke GRØNT, så kontakt din lokale 3F-afdeling.

Grøn omstilling handler også om mennesker

Den grønne omstilling bliver først rigtig bæredygtig, når vi får opkvalificeret og omskølet vores medlemmer i den grønne branche, så de kan tage sig af fremtidens landbrug og skovdrift.

VILLIAM ANDERSEN
3F Holstebro

Vi var mange på det grønne område, som hørte særligt efter, da aftalen fra regeringens såkaldte grønne trepart blev præsenteret lige før sommerferien. Aftalen handler blandt andet om en Co₂-afgift for landbruget, men den handler også om mere natur, biodiversitet, skovrejsning og et bedre vandmiljø.

Jeg synes, det er bekymrende, hvordan den grønne trepart så let og elegant gik en stor bue uden om de kolde realiteter for tusindvis af mennesker i erhvervet – især i landbrugserhvervet.

Særlig hårdt bliver det at være ansat på landbrug med kreaturer, som står til at blive hårdest ramt af de nye afgifter. Også svineproduktionen bliver ramt. Her er det vigtigt med massive investeringer i omskoling af de mange, som er beskæftiget i landbruget og følgeerhvervene, hvis vi skal nå i mål med både klimamål og opretholdelse af så mange arbejdspladser som muligt.

Aftalens mål om skovrejsning – 250.000 ha frem mod 2045 – vil til gengæld unægtelig føre til øget aktivitet på området, for træerne skal jo plantes og hegnes efterfølgende. Her må vi forvente, at det giver arbejde, som vi skal være klar til at løfte. Sammen skal vi gøre politikerne opmærksomme på, at vi kan komme rigtig langt med nærtturnær skovdrift til gavn for både natur, biodiversitet og

dansk produktionsskov. Jeg synes, det er den forkerte vej at gå, at alt skal være urørt, sådan som treparten dikterer.

Uanset, om det handler om skoven eller landbruget, så er det vores overenskomstområder og vores medlemmer, det handler om.

Nogle får brug for at blive omskølet og andre skal måske opkvalificeres og efteruddannes. Både for deres og Danmark skyld. Det handler om sammenhængskraften i vores land og respekten for de familier, som har bosat sig i land-distrikterne og fundet beskæftigelse dér.

Denne grønne omstilling skal være bæredygtig for klimaets og miljøets skyld, men også for de mange tusind mennesker, som fortsat skal kunne finde beskæftigelse i vores grønne brancher. Bæredygtighed handler nemlig også om at sikre en bæredygtig overgang for det landbrug, vi har nu, til det landbrug der skal være i fremtiden.

Og de første, der skal have en del af fremtidens arbejdskraft og opkvalificerede medarbejder, bør være dem med ordnede løn- og arbejdsforhold.

Det er vejen for en grønnere og mere bæredygtig fremtid for alle.

På skattejagt i skovbunden

Det er et utroligt svampeår i år. GRØNT er derfor taget på svampetur i Klosterheden sammen med naturvejleder Brian Kjølhede Jensen for at fylde kurven.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

"Hva' så? Er du sådan en svampebob?" spørger Brian Kjølhede Jensen med et glimt i øjet, da jeg sætter mig ind i hans bil. Det må jeg indrømme, at jeg langt fra er. Svampe er noget, jeg køber i supermarkedet, og min viden om de spiselige organismer er temmelig begrænset. Men så er det godt, jeg har Brian ved min side. Han arbejder til daglig for Naturstyrelsen Vest-

jylland. Cirka halvdelen af arbejdstiden går med naturvejledning – heriblandt guidede svampeture. Brian er med andre ord en rigtig svampebob, og han kan ikke minde, at han har oplevet et bedre svampeår end i år:

"Jeg plukkede de første kantareller allereude i maj. Det er nok det tidligste, jeg har

prøvet. Det er kombinationen af meget regn og varme, der gør det," fortæller han, imens vi nærmer os et af de mange gode svampespots i den store plantage Klosterheden, der ligger mellem Lemvig og Holstebro.

Gode svampebetingelser

Herude i plantagen er jordbunden sur, og der er masser af nåletræer og skygge. Det er guf for svampene. Og vi er knap nok drejet ind ad skovvejen Luskestien, før de første orange knolde dukker op i skovbunden. Kantareller. Vi stiger ud, og Brian finder udstyret frem: Den store bog om svampe, en kniv med en lille børste på og en flettet kurv med ribber i bunden. Og ikke noget med plastik eller pap i bunden af kurven. Ellers får man også smådyr og skovbund med sig hjem.

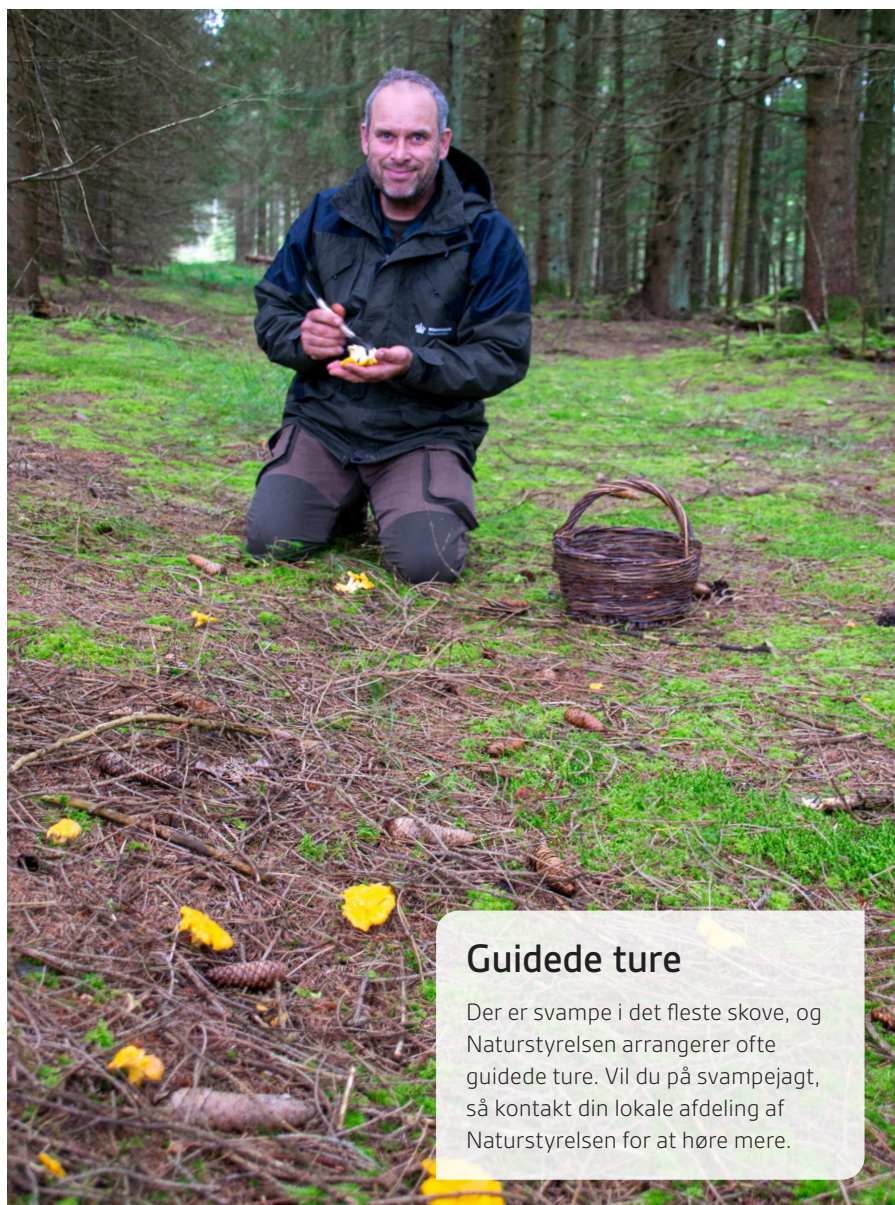
Inden vi går i gang, giver han mig et godt og vigtigt råd:

"Man skal ikke være 99 procent sikker, når man plukker en svamp for at spise den. Man skal være 100 procent sikker. Ellers skal man lade den være."

Samarbejde med træerne

Svampe fungerer som naturens nedbrydere. De mæsker sig i døde træer og nedfaldne grene. Og så indgår mange af de spiselige varianter i et snedigt samarbejde med skovens træer. Svampene leverer væske til træerne, og træerne forsyner samtidig svampene med glukose. En god tommelfingerregel er derfor at sigte efter træer, hvis du vil finde svampe. For kantarellens vedkommende er det især omkring bøg, eg og gran. Og så er det også en god idé at holde øje med hjulspor i skoven. Her er der typisk en anelse mere fugtigt, og det er godt for svampene, forklarer Brian Kjølhede Jensen.

Det er præcis ved et hjulspor, vi plukker de første kantareller. Brian skærer stokken over på en af kantarellerne og viser mig bunden.

Guidede ture

Der er svampe i det fleste skove, og Naturstyrelsen arrangerer ofte guidede ture. Vil du på svampejagt, så kontakt din lokale afdeling af Naturstyrelsen for at høre mere.

Brian Kjølhede Jensen arbejder som skov- og naturtekniker og naturvejleder hos Naturstyrelsen Vestjylland. Han guider GRØNTs udsendte sikkert rundt til skovbundens skatte.

"Kantareller har ribber under bunden. De er bredere end lameller, som ligger helt tæt på hinanden. I det hele taget skal du lade svampe med lameller være, hvis du ikke kender så meget til svampe. Dem kan man nemmere komme til at forveksle med hinanden."

Pigsvamp i kurven

Et par meter fra hjulsporet er der gevinst igen. Denne gang er det nogle rynkede, hvidlige knolde, der venter. Ikke en svamp jeg kunne drømme om at turde sætte tænderne i, hvis jeg gik her på egen hånd. Det er pigsvampe. De står i en fin rundkreds, kaldet en heksering, og de er meget delikate.

"Hvis jeg bare kan finde kantareller og pigsvampe, når jeg plukker svampe, så gider jeg ikke finde andet. De er begge to meget delikate og faste i det."

Han skærer en pigvamp fri og viser mig bunden. Her er ingen lameller. Ingen ribber. Bare en masse små pigge – deraf navnet.

Vi tømmer hovedet og fylder kurven

Vi vandrer afsted i et adstadigt tempo. Lyden af skov omgiver os. Knasende grene. Fuglekvidder. Lidt rusken i trætoppen. Det er næsten meditativt. Brian er enig:

"Det er en god måde at få tankeflugt, når man bare går rundt herude. Man kan få tømt hovedet."

Og samtidig kan man så få fyldt kurven op. Den bugner godt. Der er flest kantareller. Derudover pigsvampe. Det er vist lidt for tidligt til Karl Johan. Overalt dukker de orange kantareller op. Vi plukker løs. Og ja, måske bliver jeg lidt for selektiv.

Brians 3 tips til at komme sikkert i gang

1. Start med at tage på en guidet svampetur
2. Medbring altid en bog om svampe
3. Pluk kun svampe, du er 100 % sikker på

Et par timers svampejagt giver en fuld kurv. Dagens fangst består af kantareller, dragtkantareller, pigsvampe og en enkelt hvidsprukken rørhat.

"Hov, nu skal du ikke få prinsessenøkker." Han peger ned på en af de svampe, jeg er gået udenom. Den har et par bidmærker fra et eller andet dyr: "Selvom en pige er blevet kysset flere gange, så er hun stadig god nok," siger han med et smil.

Ud og pluk

Turen er slut. Kurven er fyldt. Vi kigger på dagens fangst. Her er et væld af kantareller, som ville have fået kreditkortet til at

gløde, hvis jeg skulle have købt en tilsvarende mængde i et supermarked. Dertil nogle pigsvampe og et par håndfulde dragtkantareller og en hvidsprukken rørhat. Tilsætter jeg løg, bacon og fløde, så har jeg en god gryderet.

"Det er virkelig et godt svampeår i år," konstaterer Brian Kjølhede Jensen. "Det er fantastisk det her. Vi skal have folk ud og opleve det!"

Svampe i Klosterheden

En rigtig svampejæger afslører aldrig sine gode svampespots. Men Brian vil alligevel gerne dele et af sine gode steder. Hvis du bor i nærheden af Klosterheden, så er der gode muligheder for at finde svampe, hvis du parkerer på parkeringspladsen, der ligger på Jagtvej – lige dér, hvor Jagtvej møder Klosterhedevej og Hennyvej.

Service 24-7

Find din nærmeste TBS-afdeling på www.tbs.dk

Effektivitet fra 79-517 hk
Smalsporet fra 107 cm

FENDT

FendtONE inside

FendtONE sikrer dig fuld dokumentation for arbejdsopgaverne

Bæredygtighed fra ko...

Der er fokus på bæredygtighed hele vejen igennem, fra koen fodres, til mælken laves til ost og koldskål. Thomas Lijdsman fra Svanholm Gods og Omran Hadad fra Øllingegaard Mejeri sørger for, at vi får bæredygtig mælk og ost på bordet.

■ TEKST OG FOTO MAIBRIT JÜRS

De 140 køers insisterende muhen kan høres på lang afstand gennem sommerregnen.

"De kalder på deres kalve, forklarer Thomas Lijdsman, der er landbrugsmedarbejder på Svanholm Gods. Men kalvene får lov at løbe frit omkring og har ikke tid til at komme, når deres mødre kalder.

Normalt er køer og kalve ude både dag og nat fra tidligt forår til sent efterår. Men i øjeblikket er de inde i løbet af dagen for at æde. Det våde forår har betydet, at græsset ikke vokser så hurtigt, som det plejer.

Græsset dyrkes på en særlig måde, så det binder mere CO₂ og samtidig bidrager til større biodiversitet. Men det betyder også, at man ikke bare kan høste løs, når man mangler hø.

Derfor er Thomas og hans kolleger på Svanholm Gods nødt til at fodre køerne med det hø, de ellers havde høstet til vinteren. Soya som foder er for længst udfaset.

"Vi bliver nok nødt til at købe hø udefra i år. Vi plejer ellers at producere alt deres hø på vores egne marker, fortæller Thomas.

Alsidigt arbejde under åben himmel

Den 32-årige hollænder har slået sig ned i Danmark for at arbejde med bæredygtig mælkeproduktion. Nåh ja, der var selvfølgelig også noget med en pige, men Thomas kom altså oprindeligt for at arbejde.

"Jeg var kok i Holland, og en dag så jeg en dokumentar på Netflix om en bæredygtig restaurant i København. Det lød vildt spændende. Som teenager arbejdede jeg på en gård og jeg tænkte, at de to fag kunne kombineres. Så jeg kom i praktik på den gård, som leverede råvarerne til restauranten. Det blev jeg glad for og sådan landede jeg i et bæredygtigt landbrug på Sjælland," forklarer han.

Velfærd for både dyr, natur og mennesker

Thomas nyder at arbejde med dyr, på en gård hvor der er fokus på dyrevelfærd.

"I konventionelt landbrug fjernes kalvene fra deres mor efter nogle dage. Her bliver de sammen de første tre måneder. Jo mere naturligt, de har det, jo bedre er det," siger Thomas.

Men på Svanholm rækker velfærden også til menneskene. For Thomas elsker at det meste af arbejdet foregår under åben himmel. Og så er det fedt, at han både skal passe dyr, malke og høste hø.

"Jeg nyder at være ude hele sommeren og at mærke årstidernes skift. Da jeg arbejdede som kok, var jeg altid inde i et køkken. Det savner jeg ikke. Her er stor variation i arbejdet og det bliver jeg aldrig træt af."

Hollandske Thomas Lijdsman er kommet til Danmark for at arbejde med bæredygtighed på Svanholm Gods.

... til karton

"Mit arbejde er ikke kun mit arbejde. Det er mit liv," proklamerer Omran Hadad, mens han begejstret viser sit mejeri frem. Den 48-årige mejerist færdes hjemmevant på Øllingegaard Mejeri, hvor han har været ansat siden han kom til Danmark for ni år siden. Før det, var han mejerist i Syrien. "Vi lavede mange af de samme ting. Vi lavede selvfølgelig ikke koldskål i Syrien, men ellers er der ikke den store forskel, forklarer han.

Mere manuelt arbejde

På Øllingegaard stiller man krav til, at de landmænd, der leverer mælken, har fokus på bæredygtighed og biodiversitet på deres gårde. En af dem er Svanholm. De skal blandt andet etablere en ny biotop hvert år. Det kan for eksempel være et vandhul sø, en skov eller en eng. De skal også reducere deres CO₂ udledning og de må ikke fodre deres køer med soja. Omran er glad for at arbejde et sted, hvor

der er fokus på bæredygtighed. Udover at gøre noget godt for naturen, giver det også nogle bedre produkter, synes han. Den største forskel på at arbejde på Øllingegaard og et konventionelt mejeri er, at der er mere manuelt arbejde her. Omran skal selv blande ingredienserne til osten og koldskålen. "Andre steder foregår det fra en computer. Her er det mere manuelt, og det kan jeg godt lide. Jeg kan lide, at jeg både skal bruge hovedet og hænderne," siger han.

En stor familie

Bæredygtigheden kommer også i spil på arbejdspladsen, hvor Øllingegaard har en række mål for at skabe høj tilfredshed hos medarbejderne. Det mærker Omran hver eneste dag, når han møder ind på jobbet. "Her er vi som en familie. Alle har respekt for hinanden. Min chef har tillid til mig og jeg får det ansvar, jeg vil have." Til gengæld får Øllingegaard en medarbej-

Omran Hadad har været mejerist på Øllingegaard i snart ni år. Han passer sine maskiner, som var det børn.

der, der går hele vejen for sit arbejde. For Omran er ikke typen, der venter på, at andre skal gøre tingene. Han kender sine maskiner ud og ind og passer dem selv. "Når mine maskiner går i stykker, reparerer jeg dem selv. Det er bedre for Øllingegaard og for kunderne, der ellers skal vente med at få deres produkter. Det er også bedre for mig, for jeg kan godt lide at have ansvaret. Jeg kunne ikke have det bedre."

Efteruddannelse

Anlægsgartner og greenkeeper

Anlægsgartner kompetencefonden giver dig mulighed for at komme på dét kursus, du brænder for, i arbejdstiden – og med fuld løn.

Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!

 Danske Anlægsgartnere

 3F
Den Grønne Gruppe

2024

EFTERUDDANNELSE MED LØN

Er din virksomhed dækket af overenskomst på GLS-A/3F området kan du efteruddanne dig med løn, og virksomheden kan søge refusion.

Tag en snak med din arbejdsgiver eller Den Grønne Konsulenttjeneste.

Læs mere på

dgkt.dk

GLS-A

Få hjælp til kompetenceudvikling hos vores fælles uddannelseskonsulent Lotte Julin Bock på 8740 3412.

DEN GRØNNE KONSULENT TJENESTE

Seniorlivet byder på masser af muligheder – og svære valg

25 modne medarbejdere fra Arlas mejerier mødtes til seniorkursus for at blive klogere på både pension, motion og mulighederne for at leve det gode seniorliv.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Danskere over 60 år er verdens lykkeligste. Det viser en ny rapport fra FN. Derfor er der alle mulige gode grunde til at se frem til 60'erne, som for de flestes vedkommende også byder på en tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Netop overgangen til pensionisttilværelsen var omdrejningspunktet, da Arla inviterede medarbejdere over 60 år til seniorkursus på Severin Konferencehotel i Middelfart.

Kurset foregik i lokalet med navnet "Fremtiden" – og fremtiden, ja den ser på mange måder lys ud for dagens deltagere, hvis de ellers er ved godt helbred, og hvis de bruger tid på at forberede sig på, hvad der venter dem.

"Alt for få forbereder sig ordentligt til seniorlivet. Men det er altså en god idé at sætte jer ind i det og spørge jer selv, hvad der skal til for, at I får et langt og godt liv? Jeg kan bare sige, at for mig er friheden til selv at vælge, hvad jeg vil bruge dagene

Skrud ned for arbejdstempoet med seniordage

Er du over 62 år og ansat på en virksomhed med overenskomst, så har du i de fleste tilfælde ret til at holde op til 32 fridage – såkaldte seniordage – om året. Du skal dog være opmærksom på, at du selv skal betale for fridagene. Du kan enten betale for seniordagene ved at få mindre i løn, ved at bruge indbetalingen til fritvalgskontoen eller ved at konvertere en del af dit pensionsbidrag til seniordage.

En sund og aktiv livsstil er vigtig, hvis man vil holde sig rask. "Du vinder altid ved at dyrke motion. Det eneste, du kan tabe, er vægt," lød det blandt andet fra kost- og motionscoach, Anne Vejstrup i hendes oplæg. Undervejs fik hun også sat deltagerne lidt i sving.

på, fantastisk!" lød det optimistisk fra oplægsholder og seniorrådgiver Bent Mathiasen, som selv havde rundet de 70 år og ifølge ham selv aldrig havde været lykkelige.

Positive pensionsudfordringer

En af forudsætningerne for et trygt pensionistliv er, at der er styr på økonomien. Her er de ansatte inden for mejeriindustrien i Arla godt dækket ind via en pensionsopsparing hos PensionDanmark.

Men det kan stadig være en positiv udfordring, hvordan man vil have pensionen udbetalt. For mens en del af pensionen bare automatisk bliver udbetalt resten af livet, så er andre dele – ratepensionen og aldersopsparingen – mere fleksible. Hvordan det hele skal skrues bedst sammen, afhænger også af, om man har friværdis og en opsparing derhjemme under hovedpuden. Så det kan være en god idé at snakke med pensionsrådgiver.

En af de 25 deltagere på dagens seniorkursus var 62-årige Vivi Ekelund Kalkerup.

Hun arbejder til dagligt på Høgelund Mejeri i Vojens, og hun er glad for muligheden for at komme på kursus:

"Jeg synes, pension er ret indviklet. Der er rart at få det hele forklaret og få mulighed for at stille spørgsmål. Jeg synes, jeg forstår det hele bedre og bedre, men jeg kommer helt sikkert også til at ringe til PensionDanmark for at få hjælp, når jeg går pension. For det er jo nogle vigtige valg, man skal træffe."

Et tilbud til alle over 60 år

Arla inviterer alle ansatte over 60 år til seniorkursus. Der bliver afholdt 4-5 kurser om året forskellige steder i landet. Derudover tilbyder Arla alle ansatte over 60 år en seniorsamtale. Her har den ansatte mulighed for at komme med ønsker for, hvordan resten af tiden på arbejdsmarkedet skal skrues sammen.

BESØG NORDEUROPA'S STØRSTE LANDBRUGSMESSE

26.-29. november 2024

I MCH Messecenter Herning

Agromek præsenterer ny Energihal

Udforsk Energihallen, når Agromek for første gang åbner dørene til en samlet hal med fokus på biogas, pyrolyse, power-to-x og andre innovative teknologier. Oplev den inspirerende hal med de nyeste produkter og teknologier, og deltag i højaktuelle debatter og indlæg på Energiscenen.

Bestil billet på agromek.dk

agromek.dk

"Jeg kan godt li' når det brummer lidt"

19-årige Jacob Jessen er i gang med at uddanne sig til skov- og naturtekniker med speciale i skovbrugsmaskiner. Han er i lære hos Naturstyrelsens Driftscenter i Sønderjylland, hvor han prøver kræfter med den store John Deere 1510E udkører.

Jacob Jessen troede, han skulle være landmand ligesom sin far. Men så opdagede han uddannelsen til skov- og naturtekniker med speciale i skovbrugsmaskiner og blev overbevist om, at det var det helt rigtige valg.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Skovens dybe stille ro bliver langsomt men sikkert overdøvet af lyden af en brummen-de motor, som nærmer sig. Grene knækker som tændstikker under den tonstunge maskines enorme dæk, som pløjer sig gennem skovbunden. Den store John Deere 1510E udkører standser med et tungt suk. Døren til førerhuset går op, og ud kommer 19-årige Jacob Jessen.

Den unge gut har tilbragt det sidste år i de sønderjyske skove. Han samler fældede træer op og kører dem ud til skovvejene. Her kan de blive hentet af en lastbil.

"Jeg har kørt traktor, lige siden jeg var gammel nok til at køre. Så jeg har altid

vidst, at jeg ville noget med maskiner. De tiltaler mig meget," forklarer Jacob, da han har sat sig på et væltet træ overfor udkøreren. "Jeg kan godt li' når det brummer lidt," tilføjer han så med et drenget smil.

Opsøgte praktiksted på forhånd

Jacob Jessen troede egentlig, han skulle arbejde i landbruget. Han er vokset op på en gård, hans far er landmand, og han var også startet på en efterskole med fokus på landbrug. Men så en aften kom han til at læse om uddannelsen til skov- og naturtekniker med speciale i skovbrugsmaskiner:

"Jeg tænkte først, 'hvad fa'en er det', for jeg havde aldrig hørt om uddannelsen.

Men så læste jeg om det, og viste det også til min far. Han sagde "det lyder da lige som noget for dig".

Imens han stadig gik på efterskole, kontaktede han Naturstyrelsens Driftscenter i Sønderjylland for at høre, om de kunne være interesseret i at få ham som lærling, hvis han startede på uddannelsen. Han fik lov til at komme forbi en dag, og bagefter var alle enige om, at Jacob kunne få en læreplads her.

Kun to klassekammerater

I januar 2023 startede Jacob på grundforløbet på Jordbrugets Uddannelsescenter i

Beder. Herefter valgte han så specialet som skovbrugsmaskinfører.

"Vi er tre på holdet, så det er ikke nogen speciel populær uddannelse. Men vi er flere end normalt. Vores lærer siger, at han kun har haft tre elever igennem i alt, og han har vist været lærer i fire år," fortæller Jacob.

Trods den manglende popularitet er Jacob rigtig glad for sit valg af uddannelse:

"Jeg synes, det er en udmærket uddannelse, selvom jeg synes, det virker lidt som om, hele skov-og naturteknikerforløbet ikke bliver prioriteret så højt. Men jeg er især glad for praktikdelen. Jeg synes, jeg lærer meget. Det kræver stor koncentration at styre maskinen. Det er jo ikke små kornkerner, man samler op, men store stammer."

I øjeblikket bruger han arbejdsdagene på at styre udkøreren, men når han vender tilbage fra sit næste skoleforløb, som foregår på Sjælland, er det meningen, at han skal begynde at skove (fælde træer, red.)

Fremtiden kan vente

Alt i alt synes Jacob, at han har valgt rigtigt. Og han kan godt anbefale andre at tage uddannelsen. I hvert fald hvis man har det fint med sit eget selskab:

"Du skal bare være forberedt på, at det godt kan blive lidt ensomt i førerhuset en gang imellem. Det meste af arbejdsdagen sidder man jo for sig selv. Men det kan jeg godt lide. Så kan man lade tankerne vandre lidt."

Om han kommer til at køre skovmaskiner resten af arbejdslivet, er han dog ikke sikker på endnu. I det hele taget, er han ikke meget for at få hele fremtiden på plads med det samme:

"Jeg har det sådan, at jeg ikke vil planlægge længere, end højst nødvendigt. Jeg ser to-tre år frem, og så må vi se. Måske vil jeg også prøve noget andet.... Men jeg kunne godt forestille mig, at arbejdet i skoven også er noget for mig på sigt. For jeg nyder hver dag på arbejde."

FOKUS PÅ DE LOKALE UDDANNELSESUDVALG

Dan passer på Agroskolens elever

Han har styr på alt fra tilkalkede brusere til ombygning. Dan Jeppesen sikrer kommende landmænd en god uddannelse.

■ TEKST MAIBRIT JÜRS · FOTO PRIVAT

På Agroskolen i Hammerum bor mange af eleverne på skolehjem. Det fungerer lidt som en efterskole, hvor eleverne har et værelse, og det giver andre opgaver til det lokale uddannelsesudvalg (LUU) end på andre typer uddannelser.

"Her kommer eleverne med problemstillinger omkring maden i kantinen og kalk i brusere," fortæller Dan Jeppesen. Han er gruppeformand i 3F Midtjylland og har de sidste fire år siddet i LUU på Agroskolen i Hammerum.

Fremme i skoene

Men det handler ikke kun om mad og brusere, for på Agroskolen er eleverne meget engagerede i deres uddannelse.

"Eleverne er godt fremme i skoene og meget aktive i LUU-udvalget. De er meget interesseret i deres uddannelse," fortæller Dan.

Hans opgave i LUU er at sikre, at skolen tilbyder landbrugseleverne en ordentlig uddannelse. Lige nu er Agroskolen under ombygning, og det giver ham mulighed for at præge rammerne for den nye skole.

Nye tider

Tidligere kom de fleste landbrugselever, fordi deres fædre var landmænd og det er et fag med mange traditioner. Også ude hos mestrene, hvor man er vant til elever, der er vokset op i et landbrug og har lært en del hjemmefra. Men sådan er det ikke længere, fortæller Dan Jeppesen:

"Landbruget bliver nødt til at omstille sig. Tidligere kom eleverne fra en gård og det var en tradition, at de skulle være landmænd. Men i dag kommer mange fra byen og nogle har aldrig set en ko. Det er en anden type elever end tidligere. Der får både elever og mestre en oplevelse, når de møder hinanden, siger han."

Giver kendskab til 3F

Dan er generelt godt tilfreds med den indflydelse, LUU har på uddannelsen på Agroskolen indenfor de rammer, der er. Han oplever, at også eleverne er godt tilfredse.

"Det er rigtig godt, vi har adgang til skolen, så eleverne kender os og ved, at de kan henvende sig til os, hvis de får problemer enten på skolen eller ude hos mester, siger han.

Også samarbejdet med de lokale landmænd bliver bedre af et større kendskab til 3F:

"Vi er jo normalt ikke ligefrem på julegaver med landmændene, der nok helst vil være fri for os. Men dét, at vi snakker sammen i et forum, der ikke er farligt, giver landmændene et mere positivt syn på 3F og det kan gøre samarbejdet lettere, hvis der opstår et problem. Der kan vi lettere have en dialog."

Nogen skal jo klare ærterne

Landbruget står over for historiske forandringer, men en ting er sikkert: Der vil også være brug for grønne kompetencer i landbruget fremover. Tak til alle jer, der klarer ærterne og sørger for, at høsten kommer i hus.

Den Grønne Gruppe

"Det grønne område er mit hjerteblod"

Faglig sekretær i 3F Østfyn, Hanne Pedersen, sætter en stor ære i at kæmpe for ordentlige arbejdsvilkår på de østfynske landbrug og gartnerier. Det er til tider en hård og psykisk belastende kamp.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

"Jeg har et superfedt arbejde. Jeg elsker det!" Sådan indleder Hanne Pedersen vores snak, da vi mødes på 3F Østfyns lokal-kontor i Ringe. Herefter uddyber hun: "Jeg har det svært med uretfærdighed, så det er fedt at kunne gøre en forskel for medlemmerne. Jeg ofrer mig altid 100 procent, når der opstår sager – især når det er de svageste grupper som elever og udenlandske praktikanter, der er involveret."

Viljen til at gøre en forskel startede langt tilbage i karrieren, da hun blev valgt som tillidsrepræsentant på Gyldensteen Gods. Her var der mange kampe at kæmpe – og hun kæmpede godt. Faktisk så godt, at hun i 2015 blev kåret til årets tillidsrepræsentant i Region Syddanmark.

Grimme sager i landbruget

I dag varetager Hanne Pedersen på syvende år det grønne område og transportområdet i 3F Østfyn. Hun brænder allermost for det grønne:

"Jeg kommer selv fra landet, og det grønne område er mit hjerteblod. Det er også her, de grimme sager er, som kan være vildt spændende men også meget følelsesladede og psykisk hårde."

De grønne medlemmer er primært ansat på gartnerier og i landbruget, og imens gartnerisagerne ofte drejer sig om manglende løn, kan sagerne i landbruget være mere omfattende og rystende. Hun fortæller, at hun ofte er stødt på sager, hvor Center for Menneskerettigheder og politiet er blevet involveret, og hun har prøvet at hjælpe illegale udenlandske praktikanter med at flygte fra deres arbejdsgiver og ud til lufthavnen.

"Der har for eksempel været vietnamesiske kvinder, som er blevet lokket hertil, og som så er blevet brugt til at levere seksuelle ydelser til de ukrainske fodermestre. Det er virkelig langt ude, hvad folk kan blive udsat for."

Parkerer problemerne

Selvom Hanne Pedersen elsker sit job, så kan enkelte sager være svære at slippe. Heldigvis har hun gode kollegaer, hun kan vende sagerne med, men af og til, er der bare sager, der er svære at få ud af hovedet:

"Nogle sager er psykisk ret hårde. Dem tager jeg meget ind, og så kan de godt give søvnløse nætter i en periode. Men for det meste kan jeg godt lægge sagerne fra mig. Jeg har en times kørsel til og fra arbejde, og den bruger jeg på lige at få parkeret arbejdsdagen. Så er jeg klar til at hjælpe medlemmerne igen dagen efter."

Hanne Pedersen

Uddannet salgsassistent og salgskoordinator. Har arbejdet flere forskellige steder – senest i løgskrælleriet på Gyldensteen, inden hun blev faglig sekretær i 3F Østfyn siden 2017. Næstformand i Brancheklubben for landbrug og skovbrug og medlem af forhandlingsudvalget for jordbrug.

Hanne er 59 år og bor i Gelsted hos sin kæreste og har en voksen søn. Hun bruger fritiden på istandsættelse af ejendommen og på at nusse i haven og for sine skotske højlandskvæg.

Messe med masser af input

Rigtig mange besøgende lagde vejen forbi Lødderup Kirke på Mors, hvor der blev afholdt kirkegårdsmesse den 26. august.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Bilerne holdt parkeret i vejsiden flere hundrede meter i alle retninger, da Lødderup Kirke for 10. gang lagde omgivelser til den efterhånden traditionsrige kirkegårdsmesse på Mors. Der var med andre ord godt fyldt på arealet foran kirken, og der var mange spændende ting at kigge på for kirkegårdsansatte. En af de fremmødte var Camilla Frandsen, som er gravermedhjælper ved Brøndum, Hvidbjerg, Håsum og Ramsing kirker på Salling, hvor hun bruger en fridag på at besøge messen.

Da GRØNT møder hende på messen, har hun allerede samlet masser af brochurer

og inspiration sammen fra forskellige stande, og hun er godt tilfreds med besøget indtil videre:

"Det er fedt. Kort og godt. Man kan mødes med mange og få lov til at dele erfaringer, og så kan man få en masse inspiration med hjem. Nu er jeg for eksempel på vej over for at se på en damper. Den håber jeg, kan erstatte vores gasbrændere, så vi bliver grønnere og kan komme tættere på digerne. Hvis den virker, som den skal, så kommer den til at stå øverst på vores ønskeliste til provsten i år," siger Camilla Frandsen.

Camilla Frandsen besøgte kirkegårds-messen ved Lødderup Kirke for første gang. Messen bliver afholdt hvert andet år.

Staldpleje i stedet for strandhygge

11 dyreglade børn brugte helt frivilligt tre dage af deres sommerferie på at passe køer på erhvervsskolen Hansenberg ved Kolding.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

I det kuperede landskab vest for Kolding venter en flok jerseykalve længselsfuldt. Dyrene hører til erhvervsskolen Hansenbergs gård, og nu er deres fodermester på vej. I dag har han selskab af 11 friske skoleelever, som har meldt sig til Hansenbergs SommerCamp, hvor man kan prøve kræfter med forskellige fag. Børnene hjælper beredvilligt til med at hælde de små fodertilskudspiller op, imens de også har mulighed for at klappe de søde kalve.

Under overskriften "Pas på dyrene" får skolebørnene en god introduktion til arbejdet med at passe landbrugsdyr. I løbet af tre dage lærer de om fodring, malkning og pleje af både malkekøer og kalve. Og børnene er meget lærenemme, fortæller Augustine Dias, som arbejder på gården til daglig:

"Det er fedt at have de unge på besøg, og det er en rigtig god mulighed for os for at vise uddannelsen frem. Jeg håber, jeg

kommer til at se mange af eleverne igen om 6-7 år, når de skal vælge uddannelse. Mange af dem har i hvert fald sagt, at de gerne vil være landmand eller dyrepasser."

Flere camps på vej

Det er første gang, Hansenberg holder SommerCamps, men meget tyder på, at det ikke bliver sidste gang. I hvert fald har der været fuldt booket på alle de fagretninger, der er blevet tilbudt på sommercampen, så skolen har allerede meldt ud, at lejren vender tilbage næste år – måske endda i en større udgave.

"Jeg håber, vi får endnu flere skoleelever næste år. Måske tre hold over tre uger? Og så håber jeg, vi kan få 3F til at sponsorere de trøjer, børnene har på. Det vil være en god måde at få snakket fagforening også, for børnene er virkelig nysgerrige," siger Augustine Dias med et stort smil.

Augustine Dias holder øje, imens skolebørnene fodrer de sultne jerseykalve på marken ved erhvervsskolen Hansenbergs landbrug. Her har de stor succes med at opdrætte og sælge kalve. Gårdens 75 køer leverer hver dag cirka 1500 liter mælk til det økologiske mejeri, Naturmælk.

5 tips til efteruddannelse i arbejdstiden med løn

1 Tjek, hvilke uddannelsesrettigheder du har i din overenskomst. Er du ansat inden for Den Grønne Gruppens overenskomster, så vil du kunne få støtte fra en kompetencefond. Er du ansat i det offentlige, er der også kompetencefonde. Er du i tvivl, så snak med din lokale 3F-afdeling.

2 Spørg dig selv, om der er arbejdsopgaver, du gerne vil have opkvalificering til? Er der for eksempel ændringer i dine arbejdsopgaver, eller ønsker du dig at blive bedre til konkrete opgaver?

3 Du har måske også andre ønsker til opkvalificering? Måske har du lyst til at lære mere engelsk eller digitalisering?

4 Få et overblik over de ca. 300 grønne AMU-kurser, der findes. Det får du her: <https://www.3f.dk/om-3f/grupperne/den-groenne-gruppe/find-dit-groenne-amukursus>. Du kan også scanne qr-koden her:

5 Tag en snak med din arbejdsgiver om dine ønsker. Er du i tvivl om, hvordan du skal gribe det an, så tag fat i din lokale 3F-afdeling.

Sæt X

Branchedage den 27. – 29. januar

Husk, at Den Grønne Landsbrancheklub holder branchedage i januar 2025 på Hotel Nyborg Strand. Her venter der tre spændende dage med masser af fagligt indhold og socialt samvær. Programmet bliver offentliggjort senere her i bladet, men sæt allerede nu et stort, fedt kryds i kalenderen! Tilmelding via FIU.

Sæt X

Arbejds miljøkonference 14. november

BAU Jord til Bords årlige arbejds miljøkonference for ansatte i de grønne erhverv sætter fokus på arbejds miljøarbejde og på, hvordan vi kan få en bedre sikkerhedskultur. Konferencen byder også på mange aktuelle emner, som foregår i forskellige workshops. Endelig er der også fokus på unges arbejds miljø og trivsel. Arbejds miljøkonferencen foregår på Comwell i Middelfart. Bemærk, at konferencen kan indgå som det lovpligtige efteruddannelses tilbud til medlemmer af arbejds miljøorganisationer (AMO). Læs mere på www.baujordtilbord.dk

Tur til Baltikum

20 skovarbejdere fik i foråret en hel skov af oplevelser i Estland og Letland. Et overskud fra det gamle blad for skovarbejderne "Rummeteren" blev brugt til en tredages rundtur. Undervejs blev det til et besøg på en skovskole i Estland, hvor der blev holdt baltiske mesterskaber for unge skovarbejdere. Det gav inspiration til nye tiltag på dansk jord. Et besøg på en møbelfabrik viste arbejdsforhold, som ville have interesseret det danske arbejdstilsyn, og en rundtur i de lettiske skove, som dækker 50% af landet, viste, hvordan skovdrift gribes an i områder, der får danske skove til at ligne små parker.

AKTIVITETSKALENDER 2024 / Den Grønne Gruppe

GRUNDUDDANNELSER (MODUL 1 OG 2) I 2024:

Den Grønne Gruppe Langsøhus: 25-29 nov. (M1) + 13-17. jan. (M2) FIU: 1156-24-00-02 Rørvig Centret: 17-21 feb. (M1) + 17-21 marts (M2) FIU: 1156-25-00-01 + 1256-25-00-01	Kommuner og regioner Langsøhus: 9-13 sep. (M1) + 7-11 okt. (M2) FIU: 1154-24-00-03 + 1254-24-00-03 Smålandshavet: 28.okt-1.nov (M1) + 2-6 dec. (M2) FIU: 1154-24-00-07 + 1254-24-00-07	Offentligt ansatte Langsøhus: 23-27 sep. (M1) + 21-25 okt. (M2) FIU: 1154-24-00-06 + 1254-24-00-06 Langsøhus: 4-11 nov. (M1) + 25-29 nov. (M2) FIU: 1154-24-00-04 + 1254-24-00-04
---	---	--

Navn	Dato	Sted	Tilmelding Skal ske gennem den lokale 3F afdeling
ØVRIGE KURSER OG AKTIVITETER			
Kursus i fællesoverenskomsten for mejeribranchen for afdelingsansatte	26. september 2024	3F Fredericia	FIU: 1999-24-00-57
Uddannelsesambassadør + Modul 2	25. – 27. september 2024 + 30. oktober 2024	Rørvig Centret 3F Odense GOPS	FIU: 4071-24-00-03 FIU: 4072-24-00-03
Branchekursus for tillidsvalgte indenfor HedeDanmark	3. – 4. oktober 2024	Rørvig Centret	FIU: 2034-24-00-09
Introduktionsdag for nye afdelingsansatte, Den Grønne Gruppe	22. oktober 2024	3F Forbundshuset	FIU: 1999-24-00-09
LUU Topmøde – Den Grønne Gruppe	5. december 2024	3F Forbundshuset	FIU: 2034-24-00-10
Skov- og naturteknikernes julekonference	9. – 10. december 2024	Langsøhus	FIU: 2030-24-00-12
Overenskomstkursus for Danish Agro	13. – 14. januar 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-01
Branchedage i Den Grønne Landsbrancheklub	27. – 29. januar 2025	Hotel Nyborg Strand	FIU: 2034-25-00-02
Overenskomstkursus for agroindustrien	3. – 5. marts 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-03
Den Grønne Gruppens Netværkskonference	22. – 23. april 2025	Langsøhus	FIU: 2034-25-00-04
Overenskomstkonference for kartoffelmelsfabrikker	5. – 6. maj 2025	3F Aalborg	FIU: 2034-25-00-05
Branchekursus for mejeri – tillidsvalgte	22. – 23. maj 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-06

Husk at sende emner til aktivitetsskalendarer til morten.herlev@3f.dk

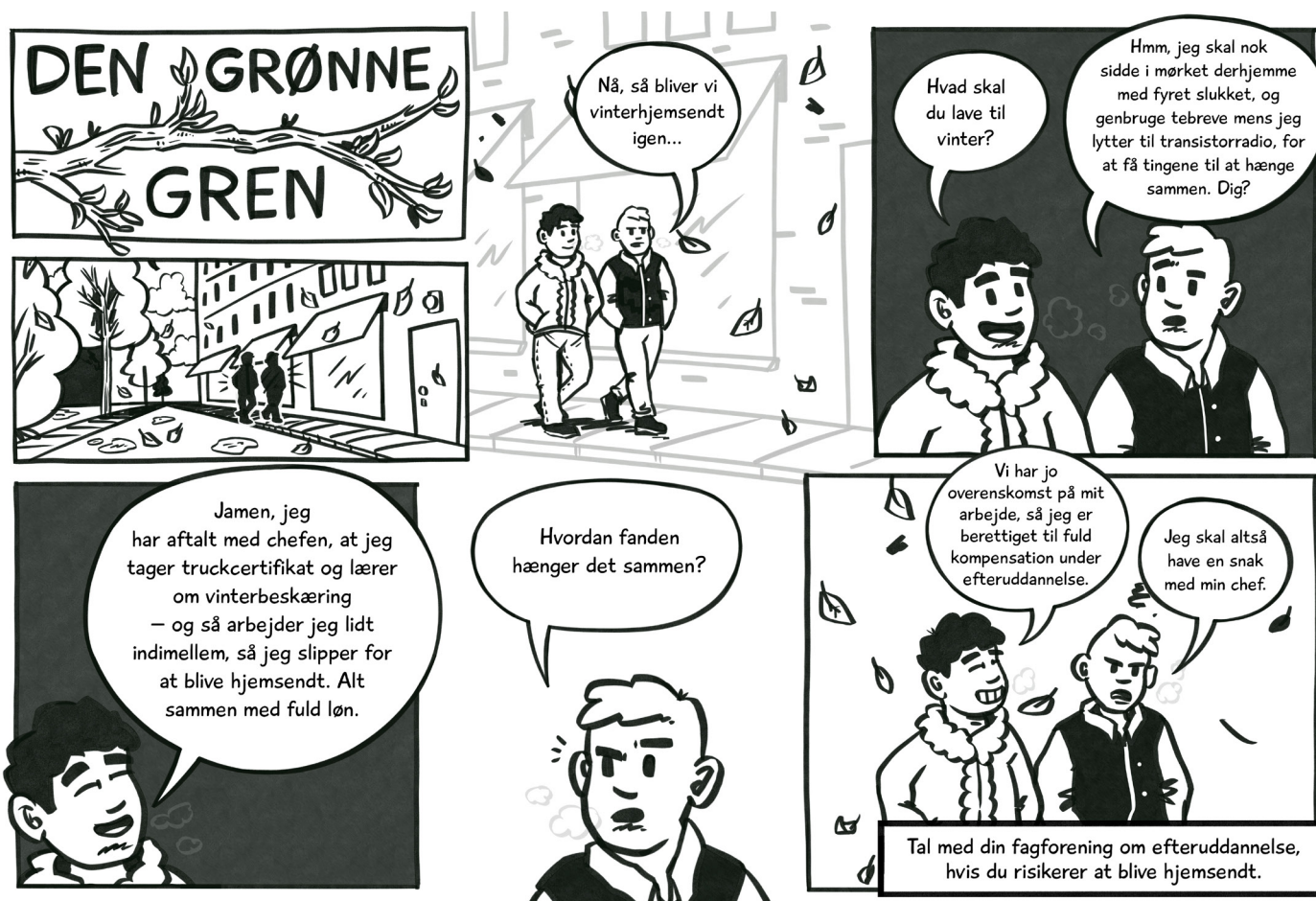

ILLUSTRATION: VALDEFAR

GRØNT – Magasinet for anlægsgartnere / blomsterbindere / groundsman / dyrepassere / læringe og elever / frilandsgartnere / gartneriarbejdere / landarbejdere / greenkeepere / agro-industrien / dyreassistenter / maskinførere / planteskolegartnere / servicegartnere / skovarbejdere / væksthusholdere / kirkegårdsansatte / grønne gårdmænd / jordbrugsteknologer / offentligt ansatte gartnere / mejeriarbejdere og mejerichauffører